

Bli certifierad!

Fisken

En praktisk handbok om MSC-certifiering

“

Det bästa rådet jag kan ge ett fiske som vill bli MSC-certifierat är att förbereda sig väl och utse en bra projektledare att driva certifieringsarbetet.

David Carter, vd för Austral Fisheries, Australien, MSC-certifierat fiske för Gunnars isfisk, sedan 31 mars 2006.

”

Omslagsbild: Efter MSC-certifieringen startade Hastingsfisket för sjötunga, sill och makrill ett icke-vinstdrivande bolag som marknadsförde fångsten till rätt kunder och det gjorde att fisket kunde ta ut högre priser.
© Bob Mazzer

Bli certifierad! Fisken © Marine Stewardship Council, 2009.

Bli certifierad!

Fisken

En praktisk handbok om MSC-certifiering.

Innehåll

1. Inledning	2	11. Granskningsprocessen steg för steg	15
2. Vad granskas man mot?	3	Förberedande granskning	16
3. Vad ingår i granskningen?	4	Steg ett: Offentliggörande och revisionsteam	16
4. Vilka fisken kan ansluta sig?	5	Steg två: Granskningsträdet	19
5. Vad är det som granskas?	5	Steg tre: Informationsinsamling, möten med intressenter och poängsättning av fisket	19
6. Hur mycket kostar det?	6	Steg fyra: Sakkunnigbedömning	20
7. Finansiering	6	Steg fem: Remissförfarande	22
8. Hur lång tid tar granskningen?	7	Steg sex: Slutlig rapport och beslut	22
9. Roller och ansvar	8	Steg sju: Offentlig certifieringsrapport och certifikat	23
10. Förberedelser	9	12. Efterkontroll	24
Hur man hanterar förberedande och full granskning	10	13. Utnyttja fördelarna	24
Sortera informationen	10	Spårbarhetscertifiering och varumärkeslicens	24
Intressenternas medverkan	11	Var kan man få mer hjälp?	24
Val av certifieringsorgan	13	14. Ordlista	25
MSC:s regler	13		
Begära offerter och intervjua certifieringsorgan	13		
Värde för pengarna	13		
Fatta beslut – vilket certifieringsorgan?	14		
Använda samma certifieringsorgan för alla delar av gransknings- och certifieringsprocessen	14		
Upprätta avtal	14		

Langustfisket i västra Australien var först med certifiering i mars 2000.

© WAFIC

1. Inledning

Vår utmaning

Haven hotas av både människor och miljö och det blir allt viktigare att säkra tillgången på fisk och skaldjur. Vi måste också skydda människors försörjning och havsmiljöerna för framtiden. I media dominerar artiklar om dåligt skötta fisken och överfiske, men det finns många fisken som är välskötta, förvaltas hållbart och har minimal miljöpåverkan. Några av dem har använt hållbara metoder i årtionden men behöver något som bevisar detta eftersom marknaden ställer allt större krav på att hållbarhet ska verifieras av en tredje part.

Marine Stewardship Council (MSC) ger erkännande åt hållbara fisken, vilket medför konkurrensfördelar eftersom köparna får en garanti för att produkterna kommer från välskötta och hållbara källor.

The MSC

MSC är en oberoende, global, icke-vinstgivande organisation vars målsättning är att med hjälp av miljömärkning och certifiering bidra till sundare hav genom att erkänna och belöna hållbara fångstmetoder, påverka de val människor gör när de köper fisk och skaldjur samt att tillsammans med partnerorganisationer förvandla fisk- och skaldjursmarknaden till en hållbar marknad.

MSC-programmet är öppet för alla fisken som fångar vild fisk och vilda skaldjur och främjar lika tillgänglighet för fisken i utvecklingsländerna.

Märket

MSC använder produktmärkning – det blå miljömärket – för att belöna miljömässigt ansvarsfulla fisken. Miljömärket finns redan på tusentals fisk- och skaldjursprodukter runt om i världen. Konsumenterna engagerar sig mer och mer i problemet med överfiske och effekterna på miljön. Tack vare miljömärket kan konsumenterna nu köpa helt spårbara fisk- och skaldjursprodukter som har granskats av en oberoende organisation och certifierats som ekologiskt hållbara. Detta ger konsumenterna en garanti för att produkten inte har bidragit till problemet med överfiske.

Ett seriöst certifieringsprogram

Endast fisken som uppfyller MSC:s miljöstandard kan certifieras som välskött och uthålliga fisken. Standarden togs fram efter omfattande internationella konsultationer under 1997–1999 som bland annat inkluderade åtta regionala workshops och två expertberedningsmöten. Fler än 300 organisationer och privatpersoner från olika platser i världen deltog.

För att behålla sin oberoende ställning använder sig MSC av tredjepartsgranskning. Det innebär att granskningen utförs av en oberoende organisation och uppfyller krav utformade av experter i samråd med intressenter. Det är den absolut bästa garantin för ett opartiskt resultat.

MSC:s grundliga processer bygger på branschnormer och MSC har det enda certifierings- och märkningsprogrammet för fisk och skaldjur som uppfyller samtliga följande internationella regelverk:

- FAO:s uppförandekod för ett ansvarsfullt fiske (The Code of Conduct for Responsible Fishing)
- FAO:s riktlinjer för miljömärkning av fisk och fisprodukter från havsfisket (Guidelines for the Ecolabelling of Fish and Fishery Products from Marine Capture Fisheries)
- ISEAL:s kod för bästa praxis (The Code of Good Practice for Setting Social and Environmental Standards) (ISEAL)
- Världshandelsorganisationens avtal om tekniska handelshinder, det s.k. TBT-avtalet (Technical Barriers to Trade Agreement).

Med mer än 10 år i branschen har MSC stor erfarenhet och kunskap som garanti för att man driver ett robust certifieringsprogram som skapar mervärde åt fisken och leverantörer.

MSC-certifieringens fördelar

MSC-certifiering har många fördelar, bl.a. när det gäller att säkra arbeten. MSC-programmet erkänner och belönar god förvaltning och hållbara metoder och leder i många fall till bättre priser och ökad marknadstillgång. Många butiker och serviceföretag i livsmedelsbranschen vill ha bevis för att råvarorna kommer från hållbara källor och MSC-certifieringen är ett sådant bevis.

Om handboken:

En av de viktigaste sakerna vi har lärt oss av de fisken som har certifierats är att processen både kan gå snabbare och kosta mindre om man vet vad som förväntas av en och har förberett sig väl inför den fulla granskningen.

Klientorganisationer, certifieringsorgan och MSC har lärt sig mycket på de certifieringar och omcertifieringar som hittills har genomförts och som råd och hjälp till andra som ska genomgå processen har vi sammanställt dessa lärdomar i denna handbok.

Med hjälp av handboken kan ni se till att granskningen av ert fiske genomförs så smidigt och effektivt som möjligt, vilket ger er bästa möjliga chans att bli certifierad.

Kontakta ert regionala MSC-kontor om ni har några ytterligare frågor innan ni sätter igång. Kontaktuppgifterna finns på www.msc.org/about-us/offices-staff.

2. Vad granskas man mot?

MSC-certifiering är en frivillig utvärdering av om ett fiske uppfyller MSC:s principer och kriterier för hållbart fiske (MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske eller bara "standard"). Om fisket lyckas med certifieringen kan dess produkter märkas med MSC:s miljömärke så snart varje länk i leverantörskedjan har granskats enligt MSC:s spårbarhetsstandard.

Standarden bygger på tre grundläggande principer:

Princip 1: Fiskbeståndets tillstånd

Fisket måste ligga på en nivå som är hållbar för fiskbeståndet. Certifierade fisken måste drivas så att fiske kan pågå i all evighet och så att resurserna inte överexploateras.

Princip 2: Fiskets inverkan på den marina miljön

Fisket ska bedrivas så att man bibehåller strukturen, produktiviteten, funktionen och mångfalden på de ekosystem som fisket grundar sig på.

Princip 3: Fiskets skötsel

Fisket måste uppfylla alla lokala, nationella och internationella lagar och använda ett förvaltningssystem som kan anpassas till förändrade förutsättningar och upprätthålla hållbarhet.

Dessa tre principer specificeras i 23 mer detaljerade kriterier. Det är dessa principer fiskets granskas mot. Fiskenas åtgärder för att visa att de uppfyller de tre principerna varierar från fall till fall beroende på de unika omständigheter som gäller för varje fiske.

3. Vad ingår i granskningen?

MSC-certifiering är en process i flera steg som genomförs av ett oberoende certifieringsorgan (även kallat certifierare). Granskningen kan sätta igång så snart ett certifieringsorgan har utsetts.

Förberedande granskning: En sekretessbelagd rapport från certifieringsorganet till fisket som slår fast om fisket är redo för full granskning. Rapporten kan också innehålla information om hur fisket ska bli redo för full granskning.

Förberedelser: Ett bra sätt att förbereda sig för en full granskning är att tala med andra fisker, myndigheter och inköpare, ansöka om bidrag, utse en projektledare eller styrgrupp och kontakta andra intressenter för att få dem att delta i processen.

Full granskning: Detta är en process i sju steg som utvärderar om ett fiske uppfyller standarden. Under processen, som leds av certifieringsorganet och dess expertgrupp, håller man samråd med intressenter, undersöker prestationsindikatorer, poängsätter fisken, fastställer metoder för att förbättra fiskets prestationer (om det behövs), låter andra i branschen komma med sina åsikter och fastslår slutligen om fisket uppfyller standarden. Det är en intensiv process som kräver att fisket och andra inblandade tillhandahåller en stor mängd information.

Efter granskningen: Fisken måste genomgå en årlig revision och bör planera hur de, med hjälp av MSC:s spårbarhetsstandard, ska få ut så mycket som möjligt av certifieringen.

Vem utför granskningen?

Det är bara ackrediterade certifieringsorgan som har rätt att certifiera fisken enligt MSC:s miljöstandard. En lista över ackrediterade certifieringsorgan finns på MSC:s webbplats (www.msc.org/get-certified/find-a-certifier). På webbplatsen kan du också hitta namnen

på de företag som har ansökt om ackreditering. Dessa företag genomför sin första granskning som en del i ackrediteringsprocessen.

Certifieringsorganen ackrediteras av ASI (Accreditation Services International), som också är en oberoende organisation. ASI övervakar fortlöpande ackrediterade certifieringsorgan. För mer information om ASI, se punkt 9 i denna handbok eller gå till www.accreditation-services.com.

Hur genomförs granskningen?

De dokument som rent formellt styr granskningen är *metoden för certifiering av fisken* (FCM) och *metoden för granskning av fisken* (FAM). Du kan läsa mer om dessa metoder på www.msc.org/sv/om-msc/standarder-och-metoder.

Insyn och samråd är en viktig del av granskningsprocessen och ger underlag för utvärderingen.

Granskningen omfattar bl.a.

- formella samråd med intressenter där de kan framföra sina åsikter på olika stadier i granskningen
- offentliggörande av information om fisket, t.ex. olika prestationsmått
- formulering av villkor som kan förbättra fiskets prestationer på svagare områden
- en sakkunnigbedömning
- ett offentligt remissförfarande
- ett formellt invändningsförfarande.

Utförlig information om de olika delarna av granskningen finns i punkt 11 i denna handbok.

Det indiska sardin fisket granskades enligt det riskbaserade regelverket. Med hjälp av detta kan även fisken som har begränsat med information certifieras.

4. Vilka fisken kan ansluta sig?

MSC har som målsättning att alla fisken ska kunna delta i certifieringsprogrammet, oberoende av storlek, skala eller ekologiska, geografiska samt tekniska aspekter. Många olika typer av fisken har ansökt om certifiering – alltifrån mycket små fisken till mycket stora fisken.

MSC:s granskningsprocess är till för att certifiera fiske av vilda arter från söt- och havsvatten och omfattar inte odlad fisk. Kompensationsutsättning och liknande åtgärder kan dock i vissa fall granskas.

Kompensationsutsättning och liknande åtgärder

Många fisken utnyttjar olika metoder för att öka tillgången på fisk, som t.ex. kompensationsutsättning. En del av dessa åtgärder omfattas av MSC-certifiering, men andra faller utanför. Om ert fiske utnyttjar några sådana åtgärder är det viktigt att certifieringsorganet klargör med MSC om fisket omfattas av MSC-programmet. Mer information om vilka åtgärder som kan ingå i en certifieringsprocess finns på MSC:s webbplats www.msc.org/get-certified/fisheries/eligible-fisheries.

Fisken med begränsade forskningsdata

Många fisken har inte sådan ingående forskning som normalt utvärderas vid MSC-granskningen.

Det gäller framför allt småskaliga fisken och fisken i utvecklingsländerna. Om informationen är knapphändig kan certifierarna använda MSC:s riskbaserade regelverk, som utgör en del av FAM.

Tack vare regelverket kan certifierarna med hjälp av en strukturerad riskvärdering avgöra om ett fiske, som endast har begränsade forskningsdata, är hållbart. Detta gör programmet tillgängligt för alla och innebär att alla fisken kan utnyttja fördelarna med MSC-certifiering. Mer information om det riskbaserade regelverket finns på MSC:s webbplats <http://www.msc.org/sv/om-msc/standarder-och-metoder/metoder/msc-s-metod-for-granskning-av-fisken>.

Exempel på olika typer av fisken som har anslutit sig till programmet

- Fisken med enstaka arter
- Fisken med flera arter
- Trålfiske
- Långrev
- Skrapning
- Burar och tinor
- Sötvattensfiske
- Havsfiske
- Kustnära fiske
- Offshorefiske
- Demersalt fiske
- Pelagiskt fiske
- Kompensationsutsättning och liknande åtgärder

5. Vad är det som granskas?

Innan man sätter igång måste det fiske som ska granskas avgränsas mycket noga och man måste bestämma vilken eller vilka organisationer som ska ansvara för granskningen.

Certifieringsenhet

Certifieringsenheten är det som faktiskt kommer att granskas. Det är något som klientorganisationen (fisket) måste avgöra redan från första början med hjälp av råd från certifieraren och innebär att man väldigt tydligt avgränsar vilka delar av fisket som ska granskas och vilka som inte ska granskas. Det kan vara hela fisket som granskas, en mindre grupp fartyg som ingår i fisket eller vissa fiskeredskap eller fångstmetoder. Det är bara fisk och skaldjur från denna särskilt avgränsade enhet av fisket som vid försäljning kan märkas med MSC:s miljömärke. Ni bör ställa er följande viktiga frågor:

- Vilka arter och fartyg vill ni att man ska granska?
- Om certifieringen går igenom, vem och vad är det som certifieras?
- Vilka arter vill ni att miljömärket ska finnas på?

När granskningen väl har satt igång går det inte längre att ändra på certifieringsenheten utan att orsaka rejäla förseningar. Det innebär att man inte kan lägga till arter (t.ex. en biprodukt eller art som utgör bifångst) vid slutet av granskningen. Det är alltså mycket viktigt att man avgränsar fisket på rätt sätt redan från början.

Klientorganisationen

En klientorganisation är en privatperson, organisation eller sammanslutning av organisationer som formellt ansöker om certifiering av ett fiske. Bland våra tidigare klientorganisationer finns regeringsorgan, branschorganisationer och myndigheter samt gemensamma sökanden där t.ex. branschorganisationer, naturvårds- och samhällsgrupper samarbetade för att uppnå certifiering.

Klientorganisationens relationer med fisket och inflytande över verksamheten är mycket viktigare än den juridiska strukturen. Gransknings- och certifieringsprocessen är mycket omfattande och bygger på grundläggande vetenskapliga fakta, vilket innebär att det tar både tid och resurser i anspråk. Klientorganisationen betalar kostnaderna för granskningen och bör därför ha någon form av rättskapacitet (d.v.s. organisationen ska kunna ingå avtal som binder medlemmarna) och ska tillhandahålla tydlig information om vem som deltar i, eller företräds vid, granskningen av fisket.

Klientorganisationen måste samarbeta med certifieringsorganet och tillhandahålla information under granskningsprocessen och måste också genomföra de eventuella åtgärder som har ställts som villkor för fiskets certifiering. Om man inte genomför åtgärderna kan det leda till att certifikatet upphävs eller återkallas. Det är därför viktigt att klientorganisationen har bra projektledningskunskaper och kan se till att alla nödvändiga åtgärder hanteras och genomförs.

6. Hur mycket kostar det?

Det är klientorganisationen som förhandlar och betalar gransknings- och certifieringskostnaderna. Dessa betalas till certifieringsorganet. På sid. 14 i denna handbok ger vi råd om hur man väljer certifieringsorgan. Bland annat rekommenderar vi att man tar in mer än ett anbud.

MSC får inte betalt för granskningar och certifieringar. MSC får bara betalt när organisationer använder MSC:s miljömärke på sina produkter.

Certifieringsorganets avgift offentliggörs vanligen inte eftersom den endast gäller mellan klientorganisationen och certifieraren och bestäms från fall till fall mot bakgrund av granskningsprocessens olika steg.

De viktigaste kostnadsmomenten i gransknings- och certifieringsprocessen är

- den förberedande granskningen
- den fulla granskningen
- de årliga revisionerna.

Kostnaden för granskningen beror på hur komplicerat fisket är, hur mycket information som finns om det och hur involverade intressenterna är. Enligt våra erfarenheter ligger kostnaden på 15 000–120 000 USD och kanske ännu mer för komplicerade granskningsprocesser med många olika certifieringsenheter. Både kostnaderna och tidsåtgången kan reduceras genom att förbereda sig väl.

Om ni är en klientorganisation kan ni behöva spårbarhetscertifiering (det gäller vanligtvis beredningsföretag och andra företag som är involverade i verksamheten efter fångsten) eller en varumärkeslicens (det gäller vanligtvis företag som vill använda miljömärket på certifierade produkter). Läs mer om spårbarhetscertifiering och varumärkeslicensiering på www.msc.org/get-certified.

7. Finansiering

MSC tillfrågas ibland om finansiering av granskningen. Vi kan tyvärr inte lämna bidrag för granskning, eftersom vi då inte längre skulle vara opartiska. Det finns dock många andra sätt för fisken att få bidrag till certifiering. Här är några exempel:

Särskilda organisationer som finansierar certifiering:

- The Sustainable Fisheries Fund (USA) ger bistånd till fisken i hela världen för att betala arbete i samband med MSC-certifiering. Läs mer om detta på SFF:s webbplats: www.resourceslegacyfund.org/pages/p_fish.html.
- Världsnaturfonden WWF kan ge bistånd till småskaliga fisken. Läs mer om detta på WWF:s webbplats: www.panda.org/what_we_do/how_we_work/conservation/marine/sustainable_fishing/sustainable_seafood/ fisheries_certification/.
- I USA beviljade det delstatliga departementet California Department of Food & Agriculture Specialty Crops Grant Program bidrag till California Salmon Council.
- Andra klientorganisationer, särskilt de i utvecklingsländerna, har ansökt om bistånd från utvecklingsorganisationer.
- Myndigheter kan också ofta lämna bidrag. Vissa myndigheter har särskilda program för bistånd till miljöprojekt eller kan av andra skäl vara villiga att sponsra granskningen. Det kan exempelvis nämnas att det brittiska miljödepartementet

– DEFRA (UK) – ger bistånd till fisken för att ansöka om certifiering. Sådant bistånd är endast tillgängligt för fisken i Storbritannien och Nordirland. Kontakta DEFRA för mer information. Andra nationella och regionala regeringsorgan ger också ibland bidrag.

- The Sea Change Investment Fund har som målsättning att få marknadskrafterna att uppmuntra till hållbara fiskemetoder. Fonden, som stöds av Packard Foundation, lanserades i mars 2005 och alla företag som bidrar till ökat utbud av hållbara fisk- och skaldjursprodukter på marknaden kan ansöka om bidrag från fonden. Läs mer om detta på www.seachangefund.com.
- Klientorganisationer kan ha tillgång till medel från många olika källor, som fiskerimyndigheter och andra myndigheter samt regionala utvecklingsorgan. I vissa länder kan man få särskilda lån från banker eller finansinstitut som specialiserar sig på mikrofinansiering.
- En del klientorganisationer har ansökt om finansiering från branschorganisationer som vill främja hållbara fisk- och skaldjursprodukter.

Kontakta ditt regionala MSC-kontor om du har några frågor kring finansiering. Kontaktuppgifter finns på www.msc.org/about-us/offices-staff.

8. Hur lång tid tar granskningen?

Nyckeln till en smidig, snabb och kostnadseffektiv certifieringsprocess är att förbereda sig väl och ha en bra projektledare. Handboken kan hjälpa er att förbereda er på rätt sätt och bidra till en snabb granskningsprocess.

Tidsåtgången i tidigare fall har varierat mycket. Genomsnittet ligger på ca 18 månader, men takten har ökats och för många fisken är handläggningstiden kortare än ett år. Den tid det tar beror i viss utsträckning på hur väl förberedd man är och hur komplicerat fisket är. Engagemang och deltagande från de som har viktig information om

fisket är också en viktig faktor som påverkar hur lång tid processen tar.

Certifieringsorganens resurser och övriga arbetsbörda kan också ha stor betydelse. Du bör ta upp tidsfrågan direkt med de certifieringsorgan du kontaktar. Klientorganisationer som redan har gått igenom processen rekommenderar att man ställer så många frågor som möjligt till de certifieringsorgan man överväger att anlita, framför allt om tidsperspektivet, och att man använder kontraktet för att förhandla fram en snabb process.

Under granskningsprocessen gör certifieraren och revisionsteamet minst ett platsbesök hos fisket.

9. Roller och ansvar

The Marine Stewardship Council

- har i samråd med intressenter upprättat den standard som fiskena mäts mot
- upprättar *metoden för certifiering av fisken* (FCM)
- upprättar *metoden för granskning av fisken* (FAM)
- ger vägledning till certifierare, klientorganisationer och intressenter om granskningsprocessen och kriterier.

Accreditation Services International (ASI)

- utför oberoende ackrediteringar av tredjepartscertifierare som ska genomföra MSC-granskningar
- övervakar efterlevnaden av standarden och FCM
- är den institution som man först ska vända sig till med klagomål på ett certifieringsorgan.

Certifieringsorganet

- har ackrediterats av ASI för att genomföra fiske- och spårbarhetsgranskningar
- ansvarar för det revisionsteam som granskar fisket
- utfärdar certifikatet
- övervakar kontrollrevisioner och granskningar under certifikatets giltighetstid.

Revisionsteamet

- granskar med hjälp av FCM fisket mot MSC-standard
- bedömer fiskets prestationer utifrån information från klientorganisationen, myndigheter och intressentsammanslutningar
- behöver inte genomföra ny forskning för att fatta ett beslut utan använder befintlig information och rapporter för att fatta ett försiktigt hålllet beslut.

Klientorganisationen

- måste vara en fysisk eller juridisk person som kan ingå avtal för certifieringsenheten
- ser till att revisionsteamet har tillgång till alla data och uppgifter om fisket
- lämnar all relevant information till revisionsteamet, oavsett om den är fördelaktig och ofördelaktig för fisket
- ser till att certifieringsorganet känner till vilka intressenter som bör delta i granskningen.

Intressenterna

- informerar revisionsteamet om frågeställningar och problem kring fiskets metoder och prestationer som kan ha betydelse för MSC-granskningen
- ger välformulerade och vettiga argument för sina åsikter med hänvisning till objektiv bevisning som kan hjälpa revisionsteamet
- kan agera som företrädare för sina väljare/medlemmar och representera deras intressen och ställningstaganden.

10. Förberedelser

Hur man hanterar förberedande och full granskning

Sortera informationen

Intressenternas medverkan

Val av certifieringsorgan

MSC:s regler

Begär offerter och intervju certifieringsorgan

Värde för pengarna

Fatta beslut – vilket certifieringsorgan?

Använda samma certifieringsorgan för alla delar av gransknings- och certifieringsprocessen

Upprätta avtal

Det sparar både pengar och tid att samla in information på förhand. Här besöker certifieraren (vänster) och revisionsteamets experter en av fiskebåtarna i Euronors seffiske i Boulogne Sur Mer. Till höger beskriver klientföretaget de olika delarna av verksamheten.

10. Förberedelser

Det kan vara värt att tänka igenom vad man kan göra för att bidra till en effektiv granskningsprocess redan innan man tecknar ett formellt avtal med ett certifieringsorgan. På så sätt kan man minska både tidsåtgången och kostnaderna för certifieringen. Vi har lagt märke till att vissa saker har fungerat bra för tidigare klientorganisationer. Här är några saker att tänka på:

Hur man hanterar förberedande och full granskning

Granskningsprocessen och efterföljande åtgärder kräver noggrannhet och förmåga att uppfylla tidsfrister. Det kan vara bra att utse en särskild person att hantera och övervaka granskningsprocessen och vara revisionsteamets kontaktperson. Certifieringsorganet ansvarar för att utvärdera fisket, men fisket bör utse en person internt som ansvarar för att fisket uppfyller sina skyldigheter gentemot certifieringsorganet, t.ex. att överlämna nödvändig information och fullgöra tidsfrister.

Det kan också vara bra att utse en liten grupp personer som ska se till att granskningsprocessen och efterföljande åtgärder hanteras tidsenligt och effektivt. Gruppen kan vara sammansatt av representanter från branschen (fiskare och beredningsföretag), fiskerimyndigheter och/eller forskningsgrupper och relevanta intressenter. Som alternativ kan man utse en intern projektledningsgrupp.

Sortera informationen

Granskningen bygger på en expertanalys av information av många olika slag och alltifrån intervjuer till forskningsrapporter granskas. Utan denna information kan revisionsteamet inte utvärdera ett fiske.

En vanlig orsak till förseningar är att det är svårt att få tag på viktig information. Vi har sett exempel där förseningar har uppkommit på grund av att revisionsteamet inte fick viss information eller den presenterades på ett sätt som gjorde det tidskrävande för teamet att granska den. Det är därför viktigt att man redan från början:

- får tydlig information från certifieringsorganet om vilken information som kommer att behövas
- identifierar och åtgärdar informationsbrister
- gör all information tillgänglig för revisionsteamet i god tid före de första granskningsbesöken.

Vilka är intressenterna?

MSC-programmet bygger på att personer eller organisationer som har ett intresse i granskningen eller påverkas av den medverkar i processen. Dessa personer och organisationer kallas för intressenter. De består bl.a. av:

- statliga och kommunala myndigheter
- miljö- och/eller naturvårdsorganisationer
- andra fiskare eller fiskesektorer
- branschorganisationer
- samhällsorganisationer
- beredningssektorn
- forskare.

Deras stöd är viktigt för att certifieringsprocessen ska löpa smidigt och kan förebygga eventuella förseningar eller invändningar mot certifieringsresultatet. *Intressenthandboken (på engelska)* innehåller detaljerad information om den här processen. Du kan få ett exemplar från ditt lokala MSC-kontor eller genom att besöka www.msc.org.

Revisionsteamet diskuterar KDSFF-fisket för snökrabba och lerskädda. KDSFF var det första fisket i Japan som MSC-certifierades.

© Tom Seaman, Fishing News International

Intressenternas medverkan

MSC-programmet kräver inte bara skriftlig information utan också att relevanta intressentgrupper medverkar i processen. MSC och de oberoende certifierarna lägger ner mycket arbete på att se till att processen är öppen och omfattar så många parter som möjligt. Det är av avgörande betydelse att ni tar er tid att vinna intressenternas och myndigheternas (eller fiskerinäringens om det är myndigheten som ansöker om certifiering) stöd. Det gör det lättare att få stöd för granskningen och skapa enhällighet om fiskets status.

MSC ger råd till certifierarna om hur man ska hålla samråd med intressenterna under granskningsprocessen och vad MSC förväntar sig av denna process. För att minimera kostnaderna för er organisation och undvika onödig tidsspilla är det viktigt att ni ger er certifierare så mycket information som möjligt om relevanta intressentgrupper.

Vi föreslår att ni diskuterar granskningen av ert fiske med följande intressentgrupper:

- *Statliga och kommunala myndigheter (om inte det är de som ansöker om certifiering)* – i de flesta fall förvaltas fisken enligt nationella lagar och regler och det är därför mycket viktigt att få stöd från personal och beslutfattare på myndigheter samt statliga och kommunala organ som ansvarar för bestämmelserna, särskilt om förbättringar av fiskets skötsel kräver samarbete mellan myndigheter och bransch. Det är också vanligt att mycket av den information som certifieraren behöver finns hos myndigheterna.
- *Miljö- och naturvårdsorganisationer* – de kan ge avgörande stöd och hjälp för att förbättra fiskets image och renommé, framför allt i allmänhetens ögon. Om ni kan vinna miljö- och naturvårdsgruppernas förtroende kommer det att hjälpa granskningen att löpa friktionsfritt, vilket i sin tur hjälper fisket. Det är bra att involvera dessa grupper redan i början av processen.
- *Branschorganisationer* – det är helt klart att certifiering medför klara konkurrensfördelar, men det kan vara mer fördelaktigt att samarbeta med andra fiskare än att försöka utesluta dem. Några av de fördelar som uppkommer om flera sektorer inom fisket medverkar i granskningen är delade kostnader, ökad kapacitet och bättre förmåga att säkra marknader där det finns kvantitets- eller kvalitetskrav. Om fisken vill ansluta sig till klientorganisationen efter certifieringen förväntas de betala en rättvis och skäligen del av certifieringskostnaderna. En sådan inställning skulle uppskattas av den klientorganisation som satte igång med certifieringen.
- *Andra samhälls- och fiskegrupper* – fritidsfiskare, urbefolkning och andra kan fånga fisk som är certifierad eller så kan fiskeområdet vara viktigt för lokala samhällsgrupper. Även dessa grupper måste förstå hur processen går till och medverka i granskningen. Det hjälper både till att skapa stöd för fisket och ser till att eventuella förändringar i fiskets skötsel även kommer dessa grupper till godo.
- *Beredningssektorn* – för att få använda miljömärket måste företag i den här sektorn upprätta en verifierbar spårbarhetskedja från det certifierade fisket. Spårbarhetscertifieringen ger en garanti för att MSC-märkta produkter verkligen kommer från MSC-certifierade fisken. Ni bör informera era kunder om att ni avser att certifiera fisket så att de kan undersöka om de kan bli spårbarhetscertifierade. Det skulle låta dem dra nytta av certifieringen eftersom de då kan använda MSC-märket på de produkter som kommer från ert fiske för att visa att de engagerar sig i hållbarhet.

Rätt certifierare som utför granskningen och ser till att era särskilda krav uppfylls är grunden för en lyckad granskning.

Val av certifieringsorgan

När man är involverad i certifieringsprocessen handlar det lika mycket om handläggningen av processen som om själva granskningsresultatet. För att få ut så mycket som möjligt av granskningen är det viktigt att undersöka de olika certifieringsorganen noga och välja det som ger bäst service och pris.

MSC:s regler

Certifieringsorganen har ackrediterats av ASI för att utföra MSC-certifieringar. Det betyder att ASI har utvärderat certifieringsorganens förmåga att genomföra granskningar och certifieringar av fisken enligt MSC:s standarder och metoder. Det är bara ASI-ackrediterade organ som kan certifiera fisken. Alla certifieringsorgan genomgår regelbundna kontroller som ska se till att de uppfyller MSC:s bestämmelser. En heltäckande lista på certifieringsorgan som kan genomföra MSC-certifieringar av fisken finns på www.msc.org/get-certified/find-a-certifier/fisheries-assessments.

Listan innehåller också certifieringsorgan som har ansökt om ackreditering och är föremål för utvärdering. De sistnämnda organen kan granska fisken, men övervakas och utvärderas under hela processen noga av ASI och anses inte formellt vara ackrediterade förrän de har slutfört den första granskningen av ett fiske. Det är endast då de har rätt att utfärda certifikat.

Obs! MSC får inte betalt för certifieringsprocessen och har inte något ansvar för att övervaka avtalet mellan kunden och certifieringsorganet.

Begär offerter och intervju a certifieringsorgan

Det finns ingen fast avgift för granskningen av ett fiske. Vi rekommenderar därför att man tar in anbud från flera certifieringsorgan innan man fattar sitt beslut. Det är också bra att be de certifieringsorgan som har lämnat anbud att förklara hur de har kommit fram till sitt pris.

Det är viktigt att certifieringsorganets anbud inkluderar alla delmoment i granskningen och anger den tid varje granskningssteg förväntas ta. Eftersom det är ni som vet mest om hur komplicerat ert fiske är måste ni vara säkra på att alla dessa aspekter beaktas i anbudet. Det kan också vara bra att fråga certifieringsorganet om det finns något som skulle kunna leda till ökade kostnader under processen.

Punkt 11 i denna handbok ger en kort översikt över de viktigaste stegen i granskningsprocessen, vilka alla bör omfattas av anbudet. I *metoden för certifiering av fisken* (FCM) finns mer information om dessa steg.

Andra fisken kan också vara en viktig informationskälla – både fisken som redan har certifierats och sådana som just nu genomgår granskningsprocessen. De kan ge en realistisk bild av granskningsprocessen och mer information om olika certifieringsorgan. På MSC:s webbplats finns kontaktuppgifter till alla anslutna fisken och vi rekommenderar att ni kontaktar dem för att höra om deras erfarenheter.

Värde för pengarna

Det är klientorganisationen som i slutänden ansvarar för att certifieringsorganet ger den värde för pengarna och kan leverera vad det har lovat.

Det är viktigt att komma ihåg att det billigaste anbudet inte alltid är det bästa anbudet. Kontrollera extra noga allt som dokumenterar om certifieringsorganet har ingående kunskaper om ert fiske och förstår vilka svårigheter som finns. Det är också god praxis att fråga certifierare om deras övriga arbetsbörda och personalresurser för vara säkra på att de kan lägga ner tillräckligt mycket tid på ert fiske.

Fatta beslut – vilket certifieringsorgan?

Många olika faktorer måste beaktas när man bedömer anbudet. Här är en praktisk checklista på frågor att ställa till certifieringsorganet:

- ✓ Har certifieringsorganet några tidigare erfarenheter av projekt- och avtalshantering? Genomfördes de effektivt och snabbt?
- ✓ Verkar certifieringsorganet ha goda kunskaper om ert fiske och era unika förhållanden i förhållande till MSC-certifiering?
- ✓ Har certifieringsorganet något bevis på att de effektivt kan samråda med intressenter?
- ✓ Kan certifieringsorganet erbjuda avtal med tidsfrister som passar er?
- ✓ Är certifieringsorganets tidsangivelser för granskningen realistiska och finns reserver inbyggda?
- ✓ Kan certifieringsorganet ge goda referenser från tidigare klienter?
- ✓ Har någon framställt klagomål om certifieringsorganet till certifieringsorganet eller ASI som fortfarande är olösta?

Använda samma certifieringsorgan för alla delar av gransknings- och certifieringsprocessen

Klientorganisationen har ingen skyldighet att använda samma certifieringsorgan för förberedande granskning, full granskning samt efterkontroll och revision. Det kan dock vara fördelaktigt att använda samma certifierare eftersom goda kunskaper om fisket är viktiga för att processen ska kunna genomföras snabbt och effektivt. Det är viktigt att tänka på hur mycket extra arbete en ny certifierare kan behöva lägga ner på att sätta sig in i er granskning.

Det kan också vara mycket kostsamt att byta certifieringsorgan. Det är ni som måste se till att anbud från andra certifieringsorgan omfattar alla kostnader som kan uppkomma för att ta över det arbete som ett annat certifieringsorgan har påbörjat. Avtalsrättsliga frågor gällande immateriella rättigheter kan också bli aktuella och ni måste reda ut dem med den förra certifieraren innan en ny certifierare kan ta över.

Upprätta avtal

När ni har gjort ert val måste ni teckna ett avtal med certifieringsorganet som gäller under granskningsprocessen. MSC:s ackrediteringshandbok för certifierare kräver att avtal mellan certifieringsorgan och klientorganisation innehåller vissa särskilda villkor, som t.ex. att alla rättigheter och skyldigheter ska anges och att en övergripande tidsram ska ges för granskningen. MSC specificerar dock inte några andra villkor för avtalet, som är hemligt mellan er och certifieringsorganet.

Ni kanske vill att avtalet ska täcka förberedande granskning, full granskning samt efterkontroll och revisioner. Eller så vill ni kanske att varje delmoment ska avtalas separat. Det är upp till er och beror på omständigheterna i varje fall.

Ni bör också tänka på vilka eventuella roller utomstående parter ska ha, t.ex. branschorganisationer, beredningsföretag och inköpare, särskilt när det gäller deras åsikter om certifieringsprocessens tidsramar och utvecklingen. Ni bör också fundera på om det finns några hälso- och säkerhetsfrågor som revisionsteamet måste beakta när de besöker anläggningen.

För att undvika missförstånd eller förseningar kan det vara bra om kontraktet innehåller tidsfrister för när certifieringsorganet ska leverera olika dokument till er (t.ex. det preliminära rapportutkastet) och tidsramar för de olika delmomenten i granskningsprocessen.

Liksom är vanligt i många andra branscher kanske ni bestämmer att betalningen ska anknytas till vissa prestationer. Avtalet bör också specificera de åtgärder ni måste ta för att certifieringsorganet ska kunna genomföra granskningsprocessen.

Visst ska certifieringsorganet tillhandahålla en service till er, men certifieringsorganet är samtidigt ett oberoende organ som ska granska ert fiske enligt MSC:s miljöstandard. Certifieringsorganets roll är därför inte att uppfylla er vilja och bevilja certifiering, utan att genomföra en oberoende, objektiv och vetenskapligt verifierbar granskning. Ni bör hantera era relationer med certifieringsorganet på samma sätt som ni hanterar vilka affärsrelationer som helst.

11. Granskningsprocessen steg för steg

Förberedande granskning

Steg ett: Offentliggörande och revisionsteam

Steg två: Granskningsträdet

Steg tre: Informationsinsamling, möten med intressenter och poängsättning av fisket

Steg fyra: Sakkunnigbedömning

Steg fem: Remissförfarande

Steg sex: Slutlig rapport och beslut

Steg sju: Offentlig certifieringsrapport och certifikat

NESFC:s fiske för havsaborre är ett strandbaserat nätfiske i Storbritannien. Ett av kraven när NESFC certifierades var att begränsa fisket under vintersäsongen och införa månadsrapportering.

11. Granskningsprocessen steg för steg

MSC har upprättat *metoden för certifiering av fisken* (FCM) och *metoden för granskning av fisken* (FAM) för att alla ASI-ackrediterade certifieringsorgan (och certifierare som ASI håller på att ackreditera) ska tillämpa samma granskningsrutiner. FCM beskriver ingående de olika steg och åtgärder som granskningen består av. Den förberedande granskningen och de sju huvudstegen beskrivs nedan. FAM anger hur MSC:s miljöstandard ska tolkas vid MSC-certifiering av fisken.

Förberedande granskning

Det här är det första delmomentet som avgör om ni är redo att gå vidare med full granskning. Certifieringsorganet upprättar en rapport över den förberedande granskningen som tar upp eventuella omständigheter som skulle kunna hindra att ni beviljas certifiering och kan behöva åtgärdas innan ni går vidare med full granskning.

Det är viktigt att ni utifrån rapporten drar era egna slutsatser om hur lätt eller svårt det kommer att vara att uppnå certifiering.

Vad innebär den?

Certifieringsorganet bedömer fiskets starka respektive svaga sidor och tar i rapporten upp ändringar och/eller åtgärder som krävs för att fisket ska uppfylla standarden. Det är mycket viktigt att certifieringsorganet förklarar vad som står i rapporten och ger utförlig information om eventuella omständigheter som kan förhindra certifiering. Ni måste sedan överväga era valmöjligheter noga innan ni går vidare med en full granskning. Den förberedande granskningen och resultatet av den är hemlig och angår bara fisket och certifieringsorganet, om ni inte själva beslutar att offentliggöra dem.

I en förberedande granskning ingår åtminstone följande steg:

- Ett möte mellan er och certifieringsorganet
- Eventuella platsbesök
- En förberedande bedömning av i vilken utsträckning fisket uppfyller MSC:s standard
- En utvärdering av hur väl förberett fisket är för en full granskning
- En undersökning av vilka data och uppgifter som finns om fisket
- Identifiering av intressenter som bör beaktas vid en full granskning
- Ett avgörande av vilka aspekter som ska ingå i den fulla granskningen

- En beskrivning eller överenskommelse om vad certifieringsenheten utgör
- En beskrivning av omständigheter som skulle kunna förhindra certifiering
- Anbud för full granskning (i förekommande fall).

Råd till fisken

Om den förberedande granskningen visar att ert fiske troligtvis kommer att uppfylla MSC:s standard kan ni börja förbereda er för en full granskning. Det är viktigt att ni förstår allt som står i rapporten från den förberedande granskningen innan ni går vidare, eftersom ni kan behöva genomföra en del förbättringar inom fisket för att uppnå certifiering.

Om rapporten från den förberedande granskningen inte rekommenderar att ni för tillfället går vidare med full granskning, ska det klart framgå vad som krävs för att fisket ska komma närmare en certifiering. Det kan vara bra att låta andra involverade läsa rapporten (t.ex. fiskerimyndigheter) för att undersöka vilka ändringar ni kan genomföra för att relativt snart kunna gå vidare med MSC-processen. Det kan också vara bra för fiskets framtid att se över era metoder och göra dem mer hållbara.

Steg ett: Offentliggörande och revisionsteam

Den fulla granskningen är den ingående, offentliga och grundliga process som ert certifieringsorgan genomför för att utvärdera om fisket uppfyller MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske. Granskningen sätter igång när ni – klientföretaget – undertecknar ett avtal med certifieringsorganet som i sin tur meddelar MSC om att fisket ska genomgå full granskning.

Vad händer?

Certifieringsorganet meddelar allmänna och särskilda intressenter om att fisket genomgår granskning. Meddelandet skickas till MSC, som informerar intressenterna med e-post, uppdaterar webbplatsen och vanligen utfärdar ett pressmeddelande tillsammans med er. Certifieringsorganet lägger sedan upp granskningsprocessen i samråd med er och utser ett revisionsteam. Certifieringsorganet konsulterar också intressenterna om vilka personer som ska ingå i revisionsteamet.

Ett holländskt fiske prövade en mängd nya nät under den förberedande granskningen för att minska påverkan på havsbotten.

Råd till fisken

Vi föreslår att ni, tillsammans med certifieraren, bestämmer vilka data som krävs och upprättar en projektplan innan ni går ut med ett pressmeddelande. Det gäller att inte tappa fart när granskningen väl har offentliggjorts.

Media

Det är också väl värt att redan på förhand förbereda sig för medias reaktion. Certifieraren, MSC och klientorganisationen bör gemensamt bestämma när MSC-projektet ska offentliggöras, utse en talesman, avgöra vilka media man ska rikta sig till och utforma lämpligt text för pressmeddelandet. Pressmeddelandet lämnas oftast med e-post eller telefon och bör skickas ut när certifieraren formellt meddelar MSC att fisket ska genomgå full granskning. En stor del av den information som fisket behöver för pressmeddelandet finns i den notifieringsrapport som certifieringsorganet skickar till MSC. Det kan vara bra ta med några digitala foton i pressmeddelandet, kanske en bild på fiskeområdet, fisk eller fångstmetoder. Det här kan också vara rätt tillfälle att kontakta olika intressenter direkt. Goda kontakter med intressenterna hjälper till att bygga upp ett nätverk med personer och organisationer som vill att fisket ska bli certifierat och som även kan bidra med idéer, resurser och kapacitet senare i processen.

Information till fiskets anställda om hur granskningen fortskrider skapar stöd och förståelse för certifieringsprocessen.

© Tom Seaman, Fishing News International

Poäng och villkor – hur fungerar det egentligen?

Under granskningsprocessen poängsätts 31 olika prestationsindikatorer. För att bli certifierat måste fisket få minst 60 poäng på varje prestationsindikator. Om poängen på någon prestationsindikator är lägre beviljas inte certifiering. Dessutom måste fisket få minst 80 poäng på var och en av de tre principerna för att kunna certifieras.

Om fisket får mer än 60 men mindre än 80 poäng på någon av prestationsindikatorerna kommer certifieraren att ställa villkor för fortsatt certifiering. Om det inte finns några oväntade omständigheter ska dessa villkor förbättra fiskets prestationer så att de minst uppnår 80 poäng inom den tidsram som certifieraren anger, dock längst certifieringens giltighetstid.

Certifieraren ska ange en lämplig tidsram för att uppfylla varje villkor och ska precisera det förväntade resultatet eller målet. Certifierarens roll är att ge vägledning och förklara vilket resultat som ska uppnås, inte att ange exakt vilka åtgärder som ska tas. Det är ni själva som beslutar hur ni ska uppnå det förväntade resultatet eller målet.

Steg två: Granskningsträdet

Vad händer?

Certifieringsorganets revisionsteam bestämmer vilket "granskningsträd" man ska använda när man granskar fisket. Granskningsträdet anger de prestationsindikatorer som avgör vilka olika delar av fisket man ska granska och ger poängguider som visar vilka prestationsnivåer fisket kommer att mätas mot. Sedan FAM publicerades i juli 2008 använder certifieringsorganen oftast "standardträdet" med dess "standardindikatorer" och "standardpoängguider". Dessa har utformats för att passa majoriteten av alla fisker och göra poängsättningen snabbare, konsekventare och mer genomskiktlig. Med tanke på de stora skillnader som finns i olika fisker runt om i världen, måste revisionsteamet kontrollera standardnivåerna i FAM för att se till att de verkligen räcker för ert fiske. Om ert fiske har vissa unika egenskaper som inte kan poängsättas enligt FAM-trädet måste teamet föreslå ändringar som tar hänsyn till dessa egenskaper.

Vare sig certifieraren använder FAM-trädet i standardutförandet eller med vissa ändringar, kommer granskningsträdet att skickas till klientorganisationen, andra intressenter och MSC, som har 30 dagar på sig att lämna sina kommentarer. Dessa kommentarer är offentliga.

Råd till fisker

Granskningsträdet är en avgörande del av granskningen. Det är granskningsträdet som bestämmer hur man ska bedöma och sätta poäng på just detta fiskes särskilda prestationer och hur man ska slå fast nödvändiga villkor. Det är viktigt att noga gå igenom granskningsträdet eller ändringarna som revisionsteamet föreslår och ge era egna kommentarer till certifieringsorganet.

Om ert fiske är komplicerat kan det vara bra att ta hjälp av egna experter vid genomgången eller komma överens med ansvarig myndighet att den ska hjälpa till på visst sätt.

När ni väl får certifieringsorganets rapport om fiskets prestationer kan det vara svårt att invända mot grunderna för poängsättningen om ni inte tog aktiv del när granskningsträdet utformades.

Steg tre: Informationsinsamling, möten med intressenter och poängsättning av fisket

Vad händer?

Certifieringsorganets revisionsteam analyserar all relevant information (bl.a. artiklar i tekniska tidskrifter, rapporter och andra källor) och intervjuar fiskets förvaltare och intressenter för att se till att teamet har all information och känner till alla frågeställningar. Teamet använder det här materialet för att sätta poäng på fiskets prestationer enligt granskningsträdet.

Råd till fisker

Under datainsamlingen och analysstadiet kan ni hjälpa till genom att sortera informationen innan ni lämnar in den till certifieringsorganet, så att den har samma struktur som granskningsträdet. Ni kan också argumentera för varför ni anser att viss information innebär en viss poäng på någon av indikatorerna i granskningsträdet. Kom dock ihåg att certifieringsorganet inte har någon skyldighet att godta argumenten. Det har dock en skyldighet att beakta era kommentarer.

Klientföretaget förklarar en ny teknisk nätdesign för intressenterna.

Steg fyra: Sakkunnigbedömning

Vad händer?

Certifieraren upprättar ett rapportutkast som innehåller en sammanfattning om fisket, den miljö fisket verkar i samt förvaltningssystemet. Rapporten innehåller också poängen, en motivering och det föreslagna beslutet samt eventuella villkor för att förbättra fiskets prestationer under certifieringstiden. Certifieringsorganet ger er en möjlighet att kommentera på utkastet innan (vanligen två) oberoende experter går igenom det reviderade utkastet.

Råd till fisken

Det här är er chans att läsa det första fullständiga rapportutkastet innan det publiceras och skickas ut till intressenterna. Rapporten presenterar fiskets poäng enligt granskningsträdet och ger en indikation om vad resultatet kommer att bli. Om fisket inte har uppnått 80 poäng på någon av prestationsindikatorerna upprättas en åtgärdsplan och ni måste komma överens med certifieringsorganet hur ni ska uppfylla villkoren i den. MSC ställer inte upp några regler för hur fisket ska förvaltas och åtgärdsplanen är till för att hjälpa er att uppfylla certifieringsvillkoren. Det är dock fisket självt som bestämmer hur de ska uppfylla villkoren – vanligen i samråd med certifieringsorganet.

Det är mycket viktigt att ni är säkra på att rapporten är en riktig och grundlig utvärdering av fisket och att ni helt och hållet förstår vad som ligger bakom eventuella villkor.

En observatör på ett fartyg i Sydgeorgiens patagoniska tandfiske. Fisket certifierades första gången 2004 och omcertifierades 2009 för ytterligare fem år.

© MRAG/B Smith

Certifieraren samlar in information från intressenterna under granskningen av ett mahi-fiske i Ecuador och Peru.

Steg fem: Remissförfarande

Vad händer?

Efter den offentliga genomgången lämnar certifieringsorganet in ett remissförslag (d.v.s. ett rapportutkast i en form som kan skickas ut på remiss) till MSC, som i sin tur skickar ut underrättelser till intressenterna med e-post och publicerar remissförslaget på sin webbplats. Remissförfarandet pågår under minst 30 dagar och allmänheten har då möjlighet att göra anmärkningar på granskningsprocessen och resultatet.

Råd till fisken

Det här är en chans för intressenterna att ge sina synpunkter på revisionsteamets slutsatser.

Det kan vara bra att samarbeta med certifieringsorganet när e-postunderrättelserna ska skickas ut och möten med intressenter organiseras. Det är också ett bra tillfälle att tänka framåt och fundera på hur ni vill fira certifieringen om ni blir godkända. När rapportutkastet har publicerats kontaktas ni av MSC:s kommunikationsavdelning för att diskutera era planer för att skicka ut pressmeddelanden och annat offentligt material när granskningen är slutförd. Det är en stor nyhet och ett mycket bra tillfälle att synas i media. Vi föreslår att ni upprättar en kommunikationsplan tillsammans med MSC som beskriver de olika åtgärder som ska tas, när de ska tas och hur. Digitala bilder med hög upplösning och gratis videofilmer från fisket kan öka chanserna att synas i media.

När ni planerar för olika PR-åtgärder är det många olika saker som bör övervägas. Var och en av dem måste planeras minst en till åtta veckor i förväg:

- Ett enkelt meddelande på MSC:s webbplats och ett pressmeddelande.
- Ett litet lanseringsevenemang för media.
- Ett lanseringsevenemang för media och affärskontakter.
- Offentliggöranden på olika platser i världen.
- Ett större lanseringsevenemang där representanter från media får en chans att besöka fisket.

Det här är bara några förslag – vad som är rätt för er beror på era behov, resurser och medias intresse för ert fiske och mycket annat.

Steg sex: Slutlig rapport och beslut

Vad händer?

När alla synpunkter har övervägts och besvarats reviderar certifieraren rapportutkastet och avgör om fisket ska beviljas certifiering som ett välskött och uthålligt fiske enligt MSC:s miljöstandard.

Certifieringsorganet skickar rapporten till MSC som i sin tur skickar e-postmeddelanden till intressenterna och lägger ut den nya rapporten på webbplatsen. Övriga parter har då 15 dagar på sig att anmäla om de vill invända mot beslutet (se nedan).

Under denna period samarbetar MSC:s kommunikationsavdelning med er för att förbereda pressmeddelandet som ska skickas ut när granskningen är klar och ni, förhoppningsvis, har beviljats certifiering.

Råd till fisken

Gå igenom rapporten noga för att vara säkra på att den inte har ändrats på något sätt som ni inte är eniga med.

Om ni har skapat nära relationer till olika intressenter är det troligt att ni har en bra uppfattning om huruvida de kommer att göra några invändningar eller inte. Om ni har haft några problem som i detta läge fortfarande är olösta, är detta sista chansen att arbeta tillsammans med certifieringsorganet för att lugna oroliga intressenter och hindra att de kommer med formella invändningar.

Även om ni inte beviljas certifiering i slutändan, kommer certifieringsprocessen att öka era kunskaper om fisket och den miljö fisket verkar i. När ni har åtgärdat det som ligger bakom certifieringsavslaget går det bra att ansöka om ny granskning närhelst det passar er.

Invändningsförfarande

Om invändningar kommer in under 15-dagarsperioden påbörjas ett formellt "invändningsförfarande" enligt MSC:s regler där tvister rörande granskningen avgörs av en oberoende skiljeman. Efter lämpliga konsultationer beslutar skiljemannen om huruvida invändningen ska godkännas. Läs mer om förfarandet på www.msc.org/get-certified/fisheries/assessment/objections.

Steg sju: Offentlig certifieringsrapport och certifikat

Vad händer?

Om det inte görs några invändningar under 15-dagarsperioden beviljas certifiering. Certifieringsorganet utfärdar och publicerar då den offentliga certifieringsrapporten som innehåller information om efterkontroll och eventuella åtgärdsplaner. Därefter får ni ert certifikat från certifieringsorganet. Fisket är då certifierat för högst fem år, förutsatt att fisket klarar de årliga revisionerna.

Råd till fisken

Nu är det dags att fira och sprida nyheten om certifieringen! Ni kommer redan ha arbetat tillsammans med MSC och certifieringsorganet för att ta fram det pressmeddelande och material som ni ska använda för att meddela omvärlden att ni har blivit certifierade.

Obs! Innan pressmeddelandet kan skickas ut måste följande ha ägt rum:

- MSC ska ha fått den offentliga certifieringsrapporten från certifieringsorganet och publicerat den.
- Certifieringsorganet ska ha utfärdat certifikatet.
- MSC måste ha lagt ut information om att certifieringen har beviljats på webbplatsen.

Planera ett evenemang för att fira certifieringen och berätta för kunderna att ni nu kan erbjuda MSC-certifierad hållbar fisk.

12. Efterkontroll

Certifieringsorganet kommer att lägga upp ett program för efterkontroll tillsammans med er. Under de fem år som certifikatet gäller måste certifieringsorganet genomföra årliga revisioner. Certifieringsorganet kan också när som helst genomföra oanmälda revisioner eller, om det behövs, bestämma att fler revisioner ska genomföras. Det kan innebära ökade kostnader och det är viktigt att ni sätter av tillräckligt med medel för att täcka revisionskostnaderna under certifikatets giltighetstid.

Vid varje kontrollrevision granskas alla betydande ändringar i miljön eller av fiskets förvaltning. Revisionerna kommer också att undersöka om ni har åtgärdat de eventuella certifieringsvillkor som specificerades i certifieringsrapporten.

Om arbetet inte fortskrider som förväntat har certifieringsorganet rätt att upphäva eller återkalla certifikatet och det är mycket viktigt att ni anstränger er för att uppfylla de villkor som certifieringsorganet har uppställt.

Inför årsrevisionen underrättar certifieringsorganet lämpliga intressenter om datum för platsbesök och uppdaterar webbplatsen. När den årliga revisionen har genomförts skickar certifieringsorganet in en rapport till MSC som i sin tur (på samma sätt som tidigare) skickar ut den till intressenterna med e-post och lägger ut rapporten på webbplatsen.

13. Utnyttja fördelarna

Men processen tar inte slut i och med att fisket beviljas certifiering – det är faktiskt bara början! Butiker och konsumenter runt om i världen vill ha MSC-märkta produkter. Allteftersom MSC-märket blir mer känt ökar efterfrågan på certifierade produkter. Därför kan certifiering ge er tillträde till helt nya marknader. Kontakta ert regionala MSC-kontor för information och råd om hur man på bästa sätt lanserar och marknadsför fisk och skaldjur från ett nycertifierat fiske. En lista på MSC:s regionala kontor och personal finns på www.msc.org/about-us/offices-staff.

Spårbarhetscertifiering och varumärkeslicens

Företag som vill märka sina produkter med MSC:s miljömärke måste kunna spåra den fisk de köper genom varje länk i leverantörskedjan, hela vägen tillbaka till ett certifierat fiske.

Varje företag i leverantörskedjan måste därför genomgå en spårbarhetsrevision. På så sätt kan man vara säker på att icke-certifierade produkter inte kommer in i kedjan och ger oseriösa företag fördelar som de varken har betalat för eller förtjänar.

För att hjälpa leverantörerna att uppfylla spårbarhetskriterierna har MSC tagit fram en handbok om spårbarhetscertifiering (*MyMSC – a guide to MSC Chain of Custody certification*) som på ett enkelt och tydligt sätt beskriver exakt hur man ska gå till väga för att bli certifierad. Kontakta MSC direkt för mer information om spårbarhetscertifiering eller gå till www.msc.org/get-certified/supply-chain.

Spårbarhetscertifierade företag som vill märka sina produkter med MSC-märket måste teckna ett licensavtal med MSC (Marine Stewardship Council International). Ni kan få mer information om licensiering av miljömärket genom att skicka e-post till ecolabel@msc.org eller genom att besöka MSC:s webbplats www.msc.org/sv/miljemarkning.

Både spårbarhetscertifieringen och licensiering av varumärket är förknippat med vissa kostnader. Kontakta MSC om ni vill veta mer om någon av dessa frågor.

Var kan man få mer hjälp?

MSC:s personal hjälper gärna till att besvara frågor och ger om tillämpligt råd och hjälp. Ring +44 (0) 20 7811 3300 eller skicka e-post till standards@msc.org för att få kontakt med MSC-personal i ditt område.

14. Ordlista

14. Ordlista

I tabellen nedan finns en ordlista på termer som används under granskningen.

Ackreditering	Förfarandet då MSC:s utsedda ackrediteringsorgan undersöker och avgör om ett organ har de egenskaper som krävs för att genomföra MSC-certifieringar av fisken enligt MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske.
Beslut	Det rekommenderade resultatet av granskningen (d.v.s. om certifiering ska beviljas eller avslås).
Certifierat fiske	Den certifieringsenhet som har certifierats enligt MSC-processen.
Certifieringsenhet	Fisket eller fiskbeståndet (d.v.s. en biologiskt särskiljbar populationsenhet) i kombination med fångstmetod/fiskeredskap och praxis (d.v.s. ett eller flera fartyg som fångar fisk i det aktuella beståndet).
Certifieringsorgan/certifierare	Certifieringsorgan/certifierare som MSC:s ackrediteringsorgan har godkänt och ackrediterat för att granska fisken.
Certifieringssystem	Ett system som har egna process- och förvaltningsregler och används för att certifiera företag som uppfyller MSC:s principer och kriterier.
Certifikat	Det formella intyg som utfärdas till klienten som bevis på att fisket är certifierat och uppfyller MSC:s standard.
Det riskbaserade regelverket (RBF)	Metoder för en riskbaserad granskning av prestationsindikatorer i FAM-situationer när det inte finns tillräckliga kvantitativa data för att använda standardpoängguiderna.
FAM	MSC:s metod för granskning av fisken. Metoden anger hur MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske ska tolkas vid MSC-certifiering av fisken.
FCM	MSC:s metod för certifiering av fisken. Metoden anger hur ackrediterade certifieringsorgan ska tillämpa MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske när de granskar fisken.
Förberedande granskningsrapport	Certifieringsorganets rapport till klientorganisationen efter den förberedande granskningen.
Granskning	Den undersökningsprocess då ett certifieringsorgan med hjälp av MSC:s metoder granskar och certifierar ett fiske enligt MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske.
Granskningsavtal	Avtal som anger de villkor och skyldigheter som gäller för klientorganisationen respektive certifieringsorganet enligt MSC:s regler. Avtalet ska vara undertecknat av båda parter.
Granskningsträd	En hierarkisk uppställning över principer, kriterier, underkriterier (eller olika delmoment i FAM:s standardträd), prestationsindikatorer och poängguider som används för att utvärdera om fisket uppfyller MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske.
Intressent	Person, grupp eller organisation som har ett intresse i, eller kan komma att påverkas av, granskningen. Dessa kan utgöras av t.ex. fiskerimyndigheter, fiskare, organisationer i fiskebranschen, fritidsorganisationer, intresse- och samhällsgrupper, befolkningar, forskare samt statliga och kommunala myndigheter.
Invändningsförfarande	MSC:s formella förfarande för att hantera invändningar mot certifieringsorganets beslut om att bevilja eller avslå certifiering. Invändningarna ska anmälas under den formella invändningsfristen på 15 dagar. Invändningarna utreds av en oberoende skiljeman som utses av MSC:s styrelse. Skiljemannen kan om nödvändigt anlita oberoende teknisk expertis för vägledning i vissa frågor.
Klientorganisation	Den fysiska eller juridiska person som ansöker om att ett fiske ska granskas. Den kallas ibland för "klienten". Klientorganisationen måste kunna ingå avtal som binder fisket.

Kontrollrevision	Den revision som genomförs av fisket varje år, eller oftare, för att avgöra om fisket fortlöpande uppfyller MSC:s standard och om fisket har uppfyllt de villkor som certifieringsorganet har ställt upp.
Kontrollrevisionsrapport	Rapporten som upprättas efter en kontrollrevision.
Kriterium (kriterier)	Ett sätt att bedöma om en princip har uppfyllts.
Medlem i revisionsteamet	En person som är kompetent att genomföra granskningsaktiviteter enligt MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske.
MSC:s standard eller "standarden"	MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske, vilket är den standard ett fiske måste uppfylla för att beviljas certifiering. Standarden består av tre principer och 23 kriterier och kan laddas ner från www.msc.org . Bara fisk- och skaldjur från MSC-certifierade fisken som uppfyller MSC:s miljöstandard får märkas med det blå miljömärket.
Notifieringsrapport	En rapport från certifieringsorganet som formellt underrättar MSC om att ett fiske avser att genomgå full granskning. Notifieringsrapporten innehåller en kortfattad beskrivning av fisket med information om exempelvis tonnage, fiskeområde, fiskeredskap och kontaktpersoner. MSC:s kommunikationsavdelning använder denna information i pressmeddelandet om att fisket ska genomgå full granskning.
Objektiv bevisning	Bevisning som bygger på opartiska experters utsagor i samband med seriös sakkunnigbedömd forskning, eller forskning som på annat fall är trovärdig och verifierbar.
Offentlig certifieringsrapport	Den sista rapporten i granskningsprocessen. Rapporten innehåller den slutliga rapporten och alla eventuella skriftliga beslut som certifieringsorganet och/eller den oberoende panelen har tagit till följd av invändningar som anmäls mot granskningen eller beslutet.
Offentlig kontrollrevisionsrapport	Rapporten från en kontrollrevision som MSC har mottagit för att lägga ut på webbplatsen. Det är samma sak som kontrollrevisionsrapporten.
Omcertifiering	Granskning av ett fiske under ett befintligt certifikats giltighetstid, som genomförs för att kontrollera om fisket uppfyller MSC:s standard och certifieringen därmed kan upprätthållas.
Poängguider	Det referensmått för prestationerna som revisionsteamet har beslutat om när det gäller varje poäng eller betyg för varje prestationsindikator.
Poängmoment	Definieras i FAM som de olika delmomenten i det ekosystem som påverkas av fisket, t.ex. olika arter, fiskbestånd eller undergrupper av fisk eller livsmiljöer, vilka poängsätts under MSC-granskningen.
Preliminärt rapportutkast	Utkastet på den granskningsrapport om fisket som revisionsteamet och certifieringsorganet lämnar till klientorganisationen före sakkunnigbedömningen. Kommer före sakkunnigrapporten.
Prestationsindikator	Punkt i granskningsträdet som revisionsteamet poängsätter fiskets prestation mot. FAM:s standardträd innehåller 31 prestationsindikatorer som omfattar de tre principerna.
Princip	Ett grundläggande moment i MSC:s standard som ligger till grund för att bestämma vad som utgör ett välskött och uthålligt fiske.
Rapportutkast för sakkunnigbedömning	Utkastet på den granskningsrapport om fisket som revisionsteamet och certifieringsorganet översänder till sakkunniga för bedömning. Upprättas efter det preliminära rapportutkastet men före remissförslaget.

Remissförslag	Utkastet på den granskningsrapport om fisket som revisionsteamet och certifieringsorganet har gjort tillgängligt för anmärkningar från allmänheten. Kommer efter sakkunnigrapporten, men före den slutliga rapporten.
Revisionsledare	En person som är kompetent att leda och genomföra granskningsaktiviteter enligt MSC:s miljöstandard för ett välskött och uthålligt fiske.
Slutlig rapport	Den granskningsrapport som har utfärdats av revisionsteamet och certifieringsorganet, med de eventuella ändringar som har gjorts efter intressenternas genomgång och remissförfarandet. Den slutliga rapporten är den som hålls tillgänglig under invändningsperioden. Rapporten innehåller poäng, viktning och (i förekommande fall) särskilda villkor samt certifieringsorganets beslut.
Spårbarhetskedja	De åtgärder som tas av ett fiske och alla efterföljande personer som hanterar certifierade fisk- och skaldjursprodukter (leverantörskedjan, beredningsföretag, detaljister, foodserviceföretag m.m.) för att se till att produkterna från ett certifierat fiske vid beredning eller leverans inte blandas med produkterna från andra fisken.
TAB-direktiv	Den tekniska rådgivande kommitténs tolkning av eller anvisningar rörande MSC:s standard och tillhörande metoddokument. TAB-direktiv kan vara obligatoriska eller rådgivande.
Underkriterium	Ett kriterium som ligger en nivå under MSC-kriterierna. Granskningsträdet innehåller ett flertal nivåer på underkriterier. De används i granskningsträd som upprättades innan FAM publicerades, men inte i FAM:s standardträd. Där grupperas prestationsindikatorerna istället som "delmoment" under varje princip.
Villkor	Ett certifieringsvillkor som certifieringsorganet ställer upp för fisket i syfte att se till att fiskets poäng för en viss prestationsindikator ska uppgå till minst 80.

Certifieringsevenemang

Hastingsflottans pelagiska sill- och makrillfiske (Storbritannien) certifierades i september 2005

© Bob Mezzer

Nordsjöns Ekofiske för rödspätta certifierades i juni 2009

© Ekofish Group

Langustfiske i västra Australien certifierades första gången i mars 2000 och omcertifierades 2006

© Alice Hurlbutt, WRLC

KDSFF-fiske för snökrabba och lerskädda (Japan) certifierades den 18 september 2008

Fryslångrevsfiske för stillahavstorsk i Berings hav, Alaska

© Andy Aitchison

Tosakatsua Suisan, tonfisk, spö och lina certifierades i november 2009

© MSC/S Edwards

Stornoways havskräfttrålfiske (Storbritannien) certifierades den 14 april 2009

© MSC/ C Pescod

AAFA-fiske, tonfisk, USA, certifierades den 23 augusti 2007

© MSC

Vi vill gärna visa bilder från ert fiske på vår webbplats. Skicka dina foton till fisheries@msc.org. Inkludera uppgifter om datum, fotograf, vad bilden visar och när den togs. Tack!

**Huvudkontor
(Europa, Afrika och
Mellanöstern)**

3rd Floor Mountbarrow House
6-20 Elizabeth Street
London SW1W 9RB
Storbritannien
Tel: +44 (0)20 7811 3300
Registrerad som
välgörenhetsorganisation nr.
1066806

**Regionalkontor –
Amerika**

2110 North Pacific Street
Suite 102
Seattle WA 98103
USA
Tel: +1 206 691 0188
Icke-vinstdrivande status 501 (c)(3)

**Regionalkontor –
Asien och Stillahavsområdet**

10/46-48 Urunga Parade
Miranda NSW 2228
Australien
Tel: + 61 (0)2 9524 8400
Var god ange:
ABN: 69 517 984 605

**Lokalkontor –
Japan**

3rd Floor, AIG Kabuto-cho Bldg.
5-1 Nihonbashi Kabuto-cho
Chuo-ku
Tokyo, 103-0026
Japan
Tel: +81 (0)3 6861 75155

**Lokalkontor –
Nederländerna**

Sweelinckplein 9-11
Unit 18, 2517 GK
Den Haag
Nederländerna
Tel: +31 (0)70 360 5979

**Lokalkontor –
Skottland**

4th Floor Thorn House
5 Rose Street
Edinburgh
EH2 2PR
Skottland
Storbritannien
Tel: +44 (0)131 243 2617

**Lokalkontor –
Tyskland, Schweiz, Österrike**

Schwedter Straße 9a
10119 Berlin
Tyskland
Tel: +49 (0)30 8849 7008

**Lokalkontor –
Sydafrika**

Postadress:
P.O. Box 7107
Roggebaai 8012
Cape Town
Sydafrika
Tel: +27 (0)21 4255086

**Lokalkontor –
Frankrike**

La Ruche
84 Quai de Jemmapes
75010 Paris
Frankrike
Tel: +33 (0)1 70 23 28 11